

by zjistil jeho totožnost, poněvadž obžalovaný byl den před tím přestoupil silniční řád. Aby byla zjištěna skutková podstata zločinu dle Šu 81 tr. zák. a přestupku dle Šu 312 tr. zák., jimiž byl obžalovaný uznán vinným, jest tudíž třeba, by bylo zjištěno, byl-li cestář F. ustanoven ku výkonu služby na silnici erární nebo veřejné neerární a nebo na silnici soukromé, a, byl-li ustanoven na veřejné neerární silnici, byl-li podle Šu 31 zákona ze dne 31. prosince 1874, čís. 5 zem. zák. mor. z roku 1875 okresní politickou správou pro službu silniční policie vzat do přísahy. Těmito okolnostmi se nalézací soud nezabýval, neobsahuje tudíž rozsudek jeho v tom směru skutkových zjištění, takže nelze jej proto po právní stránce přezkoumat. Bylo proto oprávněné zmateční stížnosti dle čís. 9 a) Šu 281 tr. ř. vyhověti, rozsudek zrušiti a věc pro nedostatek zjištění právě uvedených skutkových okolností vrátiti nalézacímu soudu, aby ji znova projednal a rozhodl.

Čís. 1763.

Dědic může se dopustiti krádeže (zpronevěry) na věcech pozůstalostních co do kvoty, jeho dědický podíl přesahující; v subjektivním směru vyhledává se vědomí, že nakládá s jměním pozůstalostním jako s věcí cizí.

Pojem »pro svůj užitek« (§ 171 tr. zák.) naplňuje každé svémocné odnětí věci za účelem nakládání jí, které přísluší jinak jen majiteli; nezáleží na tom, zda pachatel má z toho sám užitek čili nic; spadá sem i odnětí pozůstalostních věcí (peněz), aby za ně byl postaven náhrobní kámen pro zůstavitele.

(Rozh. ze dne 20. října 1924, Zm II 349/24.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl po ústním líčení zmateční stížnosti státního zastupitelství do rozsudku krajského soudu v Novém Jičíně ze dne 24. dubna 1924, pokud jím byli obžalovaní František K. a Františka K-ová sprostěni podle Šu 259 čís. 3 tr. ř. z obžaloby pro zločin krádeže podle §§ 171, 173, 174 II. c), 175 II. a), 179 tr. zák. a František K. též pro přestupek zpronevěry podle Šu 461 tr. zák., zrušil napadený rozsudek a vrátil věc nalézacímu soudu, by ji znovu projednal a rozhodl, mimo jiné z těchto

důvodů:

Dlužno přisvědčiti zmateční stížnosti veřejného obžalobce, jež, dovolávajíc se zmatků Šu 281 čís. 5 a 9 tr. ř., napadá jen výrok nalézacího soudu, jímž byli obžalovaní František K. a Františka K-ová dle Šu 259 čís. 3 tr. ř. osvobozeni od obžaloby pro zločin krádeže, spáchaný na pozůstalosti Františky L-ové odcizením hotových peněz, zemáků a zelí v úhrnné ceně přes 2000 Kč o obžalovaný František K. i od obžaloby pro přestupek zpronevěry. Soud nalézací, zjistiť, že ošetřovatelka zemřelé L-ové Jana N-ová předala krátce před úmrtím L-ové

přivolaným manželům K-ovým knížku s hotovostí 2700 Kč, by ji po případě odevzdali starostovi, že obžalovaný František K., kterému příslušelo právo dědické k čtvrtině pozůstalosti, usnesl se, za tyto peníze pořídit náhrobní kříž a oltářní roucho, že obžalovaní K-ovi s pomocí N-ové s pole zemřelé K-ové odklidili a sebrali domů zemáky a zeli v ceně prý 320 Kč, dále že starosta D. Františku K-ovi odevzdal výtěžek z prodeje dříví zůstavitelčina, a že tyto peníze a věci při projednání pozůstalosti K-ové byly zatajeny, odůvodňuje napadený sprostňující výrok jednak tím, že nemůže být spáchána krádež na věcech, k nimž pachatel má nárok spoluvlastnický, jednak tím, že nemohl nabýti přesvědčení, že obžalovaní uvedené hotovosti pokud se týče věci sebrali, pokud se týče při projednání pozůstalosti zatajili v úmyslu, by si je přivlastnili, pokládaje za věrohodné, že hotovost 2700 Kč a výtěžek za prodané dříví byly zatajeny, by z nich byly pořízeny náhrobní kříž a oltářní roucho, a že zemáky a zeli, tehdy ještě nezralé a tudíž bezcenné, byly odklizeny jen, aby nebyly odcizeny.

První část odůvodnění přehlíží, že právo dědické neopravňuje dědice, by se bez výslovného svolení soudu pozůstalostního uchopil držby věcí pozůstalostních a je spravoval. Ve smyslu §§ 797, 819 obč. zák. dlužno vůči dědici pokládati věci takové až do soudního jich odevzdání za cizí, nacházející se až do přijetí dědictví oprávněným podle fikce § 547 obč. zák. v držbě zůstavitelově, může tedy na nich spáchat krádež i dědic, alespoň co do kvoty, jeho podíl přesahující, na niž v tomto případě veřejný obžalobce obžalobu ohledně Františka K-a omezil. Stejně právně mylným jest též názor nalézacího soudu, že tu nelze mluvit o krádeži, po případě zpronevěření, poněvadž obžalovaní nejednali v úmyslu, by dotyčné peníze sobě přivlastnili, nýbrž by za ně pořídili náhrobní kříž a oltářní roucho. Správně poukazuje zmateční stížnost k tomu, že ke skutkové podstatě krádeže, správněji k pojmu pro »svůj užitek« postačí každé svémocné odnětí movité věci z cizího držení za účelem nakládání s věcí, které jinak přísluší jen majiteli, bez ohledu na to, zda pachatel má z toho také pro sebe nějaký užitek čili nic, že tedy v daném případě bylo by bývalo i svémocné zjednání pomníku a roucha na oltář z prostředků, patřících k dědictví, bez vědomí a proti vůli ostatních dědiců takovým svémocným nakládáním, které nutno pokládati za stejné s odnětím věcí obžalovanými »v jejich prospěch« ve smyslu § 171 tr. zák. Totéž platí i o zpronevěření. I tu si pachatel svěřené mu věci ve smyslu § 183 tr. zák. přivlastňuje, pak-li jimi svémocně proti vůli oprávněného nakládá a, jako v tomto případě, za svěřené peníze svémocně jiné věci pro osobu třetí zjedná, po případě za tím účelem peníze odstraní.

Vzhledem k těmto vadám slušelo rozsudek v napadeném výroku zrušiti. Jelikož pak nalézací soud, patrně důsledkem pochybeného svého právního nazírání nezabýval se celou řadou rozhodných výsledků hlavního přelíčení a to výší zpronevěřených hotovostí — neboť zjištění rozsudku, že N-ová odevzdala obžalovaným knížku s penězi, by ji odevzdali starostovi, nasvědčuje spíše kvalifikaci zpronevěry — dále subjektivní a částečně i objektivní stránkou činu Františce K-ové za vinu

kladeného, zejména okolností, zda obžalovaní jako správcové pozůstalosti se nepovažovali za oprávněna nakládati s pozůstalostním jměním a skutečně si toho byli vědomi, že nakládají s jměním pozůstalostním jako s věcí cizí a konečně otázkou souhlasu nebo vědomosti ostatních spoludědiců se zatajováním dotyčných peněz a věcí při projednávání pozůstalosti a nezjistil tudíž skutkové okolnosti, které dlužno položit s hlediska správného rozhodnutí věci rozsudku za podklad, bylo nutno věc vrátiti soudu první stolice, by zabýval se shora naznačenými momenty, v objemu zrušení znova ji projednal a rozhodl, aniž bylo zapotřebí zabývat se dalšími vývody zmateční stížnosti.

Čís. 1764.

Byla-li obnova trestního řízení povolena jen ve prospěch obžalovaného, nemůže mu novým rozsudkem býti uložen trest vedlejší, který mu nebyl uložen prvním nálezem.

Předpis Šu 359 odstavec čtvrtý tr. ř. jest povahy hmotněprávní; jeho nezachování v neprospěch obžalovaného jest zmatkem dle čís. 11 Šu 281 tr. ř.

Trestání válečné lichvy (zákon ze dne 25. dubna 1924, čís. 80 sb. z. a n.).

Ustanovení Šu 3 (4) zákona nelze použiti na trestné činy, spáchané před jeho účinností.

(Rozh. ze dne 24. října 1924, Zm I 425/24.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl po ústním líčení zmateční stížnosti obžalované do rozhodnutí zemského trestního soudu v Praze a to 1. do rozsudku ze dne 10. dubna 1924, pokud jím prohlášena byla částka 6.660 Kč jako neoprávněný zisk za propadlou ve prospěch státu a 2. nálezu ze dne 22. května 1924, pokud jím stěžovatelce bylo uloženo zaplatiti výše uvedeným rozsudkem přisouzený trest peněžitý 10.000 Kč a zrušil tyto výroky.

Důvody:

Zmateční stížnost napadá jednak rozsudek první stolice, pokud jím bylo vysloveno, že se dle Šu 20 zákona o válečné lichvě prohlašuje obnos 6.600 Kč jakožto neoprávněný zisk za propadlý, jednak dodatečný nálezn první stolice, povolivši stěžovatelce podmíněný odklad trestu, pokud ukládá stěžovatelce, aby peněžitou pokutu 10.000 Kč zaplatila, jakmile rozsudek nabude právní moci. V onom směru uplatňuje stížnost zmateční důvody čís. 11 a čís. 5 Šu 281 tr. ř., vytýkajíc, že nálezací soud vykročil napadeným výrokem ze své moci trestní a že jeho výrok jest neúplný, protože nezjistil, co se s líhem stalo a ponechala-li sobě stěžovatelka 10.000 Kč. Vývody stížnosti možno ponechati stranou. Neboť případně poukazuje odpověď veřejného obžalobce na zmateční stížnost k tomu, že první rozsudek v této trestní věci vyneseny — roz-